

KUNTIEN YHTEYSTIEDOT:

Kiteen kaupunki
Kiteentie 9-11, 82500 Kitee
kitee@kitee.fi
040 105 1000

Tohmajärven kunta
Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi
kirjaamo@tohmajarvi.fi
puh. 040 105 4000

Kunnissa kotoutumisohjelmaa koordinoiva taho:

Kiteen kaupungin maahanmuuttopalvelut ja Tohmajärven kunnan sivistystoimi

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan (laadittu 4.12.2024) yhteyshenkilö ja yhteystiedot:

Maahanmuuttokoordinaattori
Katri Nieminen
katri.nieminen@kitee.fi
puh. 040 105 0877

Kotoutumisohjelma on laadittu tai päivitetty (päivämäärä):

Kiteellä 12.12.2022, päivitetään keväällä 2025

Tohmajärvellä 10.10.2022, päivitetään keväällä 2025

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan laatimiseen osallistuneet yhteistyökumppanit

Kiteen kaupungin työllisyyspalvelut
Tohmajärven kunnan työllisyyspalvelut
Pohjois-Karjalan työllisyysalue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, Siun sote
Kiteen kansanopisto
Kiteen ja Tohmajärven yhteinen maahanmuuttoasioiden työryhmä

Kotoutumisohjelman laadinnan prosessi ja viestintä kunnassa:

Kotoutumisohjelma laaditaan Kiteen kaupungin ja Tohmajärven kunnan aiempien kotouttamisohjelmien pohjalta. Monet palvelut ovat olleet jo tarjolla maahanmuuttaja-asiakkaille. Kiteen kaupungin kotouttamisohjelma (nyk. kotoutumisohjelma) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2022 ja se on voimassa toistaiseksi. Tohmajärven kunnan kotouttamisohjelma (nyk. kotoutumisohjelma) on hyväksytty valtuustossa 10.10.2022 ja se on voimassa toistaiseksi. Tähän dokumenttiin kootut palvelukuvaukset täydentävät kyseisiä ohjelmia ja kotoutumisohjelmat on tarkoitus päivittää kevään 2025 aikana.

Kotoutumisohjelma on esillä kuntien verkkosivuilla, saavutettava viestintä ja kohderyhmät huomioiden. Kotoutumisohjelma käydään läpi jokaisen asiakkaan kanssa ja varmistetaan että asiakas on tietoinen kotoutumisen alkuvaiheen palveluista ja niihin pääsystä.

[Kotouttamisohjelma](#) (Kiteen kaupunki, KV 19.12.2022 § 69)

[1199bd53-119a-0cae-3e17-f8c38c5a9dc7](#), Kotouttamisohjelma (Tohmajärven kunta, KV 10.10.2022)

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään mm. maahan muuttaneen tavoitteet ja toiveet, aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito ja työkyky. Lisäksi arvioidaan kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi on tehtävä maahan muuttaneelle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme (3) vuotta ja hän on joko työtön tai kuuluu seuraaviin kunnan vastuulla oleviin kohderyhmiin:

- kotihoidon tukea saavat (laadittava aina)
- pakolaistaustaiset (laadittava aina)
- arviointia itse pyytäneet (vain, jos henkilön arvioidaan tarvitsevan) ja
- viranomaisen yhteydenoton perusteella tietoon tulleet henkilöt (vain, jos henkilön arvioidaan tarvitsevan).

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa arvioidaan maahanmuuttajan osaaminen, työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet, koulutus- ja muiden järjestöjen ja palveluiden tarjoamat kotoutumista edistävät tarpeet, kielitaito, työllistymisen ja kotoutumisen edellytyksiin vaikuttava työ- ja toimintakyky, omat toiveet ja tavoitteet sekä muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat tekijät. Palvelutarpeiden selvittämiseksi maahanmuuttaja voidaan ohjata tarvittaviin asiantuntija-arviointeihin ja tutkimuksiin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Palvelusta vastuussa

Työhaun ulkopuolella olevat asiakkaat (vastuussa: kunta)

Kiteen kaupungin ja Tohmajärven kunnan maahanmuuttopalvelut tekevät osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työhaun ulkopuolisille maahanmuuttaja-asiakkaille omana työnä käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen. Kunta saa Kelan Kelmu-palvelun kautta tiedot kaikista kunnan alueella kotihoidontukea saavista. Palvelutarpeiden selvittämiseksi maahanmuuttaja voidaan ohjata tarvittaviin asiantuntija-arviointeihin ja tutkimuksiin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Työttömät työnhakija-asiakkaat (vastuussa: Pohjois-Karjalan työllisyysalue)

Työllisyysalueen työhaun käynnistymispalvelut (alkupalvelut) ohjaavat työnhakija-asiakkaat, joilla on mahdollisuus ja tarve osaamisen ja kotoutumisen palvelutarvearvioon ja kotoutumissuunnitelmaan, työllisyysalueen kotoutumista edistäviin palveluihin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Työllisyysalue tekee osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työnhakija-asiakkaille omana työnä käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen. Asiakas ohjataan ostopalveluun, kun on tarvetta kielitaitotason määrittämiselle tai erityinen tarve osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin.

Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi laaditaan tarvittaessa yhteistyössä Kiteen ja Tohmajärven maahanmuuttopalveluiden ja hyvinvointialueen kanssa seuraaville työhaun ulkopuolella oleville asiakasryhmille:

- toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saavat,
- kiintiöpakolaiset,
- ilman huoltajaa tulleet tai saapumisen jälkeen ilman huoltajaa jääneet alaikäiset,
- ihmiskaupan uhrin ja

- muut, joiden kotoutuminen vaatii kunnan ja hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen (12 §) yhteensovittamista.

Pohjois-Karjalan työllisyysalue tekee monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työnhakija-asiakkaille omana työnä yhdessä hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen ammattilaisen kanssa.

Työikäisten, eli 18-64 -vuotiaiden kohdalla SHL mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan verkostoa tarpeen mukaisesti (Työllisyysalue, Kela, oppilaitokset, sote-toimijat ym.). Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella 18-64 -vuotiaiden henkilöiden sosiaalipalveluiden tarpeen selvittämiseen liittyvät yhteydenotot tehdään keskitetysti sähköisten Miun palveluiden kautta. (<https://miunpalvelut.fi/siunsote/yhteydenotto-sosiaalihuoltoon-avun-tarpeen-arvioimiseksi>)

Alle 18- vuotiaiden lasten osalta yhteydenotto tehdään palvelutarpeen arvioinnin tiimiin p. 013 330 2806. Sosiaalipalvelut vastaavat siitä, että varsinainen SHL ja LsL mukainen palvelutarpeen arvioinnin selvittäminen ohjautuu asuinpaikkakunnalla toimivien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toteutettavaksi.

Alle 18-vuotiaiden lasten palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (edustaja, varhaiskasvatus, koulu, sote-toimijat ym.). Jälkihuollon piirissä olevan osalta jälkihuoltopalvelut tuotetaan työikäisten palvelutehtävässä.

Vammaispalveluiden osalta yhteistyötä tehdään asiakkaan kannalta tarpeellisten tahojen kanssa. Siun soten vammaispalvelujen puhelinneuvonta ja ohjaus p. 013 330 2807 on tarkoitettu sekä asiakkaille että yhteistyökumppaneille.

Kotoutumissuunnitelma ja monialainen kotoutumissuunnitelma

Kotoutumissuunnitelma on yksilöllinen suunnitelma kotoutumisen edistämiseksi. Se laaditaan maahan muuttaneelle, jos palvelutarvearvion perusteella tämän arvioidaan sitä tarvitsevensa kotoutumisensa edistämiseksi. Suunnitelmaan kirjataan esimerkiksi kotoutumisen ja työllistymisen tavoitteet, palvelut ja palveluihin osallistuminen. Kotoutumissuunnitelman tavoite on kotoutumisen ohella asteittainen työelämävalmiuksien- ja orientaation vahvistuminen ja työllistyminen. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma voidaan laatia enintään yhden (1) vuoden ajaksi. Kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto on kaksi (2) vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman laatimisesta. Enimmäiskesto voidaan pidentää erityisten tilanteiden ja tarpeiden vuoksi.

Työvoiman ulkopuolella olevat asiakkaat (vastuussa: kunta)

Kunnan maahanmuuttopalvelut vastaavat työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumissuunnitelman laadinnasta yhdessä maahan muuttaneen kanssa. Yleisimmät työhaun ulkopuolella olevien maahan muuttaneiden asiakasryhmät ovat:

- lapsia kotona hoitavat vanhemmat,
- opiskelijat,
- pitkäaikaissairaat,
- vammaiset,
- työhaun keskeyttäneet ja
- eläkkeellä olevat henkilöt.

Kotoutumissuunnitelmaan kirjataan konkreettiset tavoitteet, jotka auttavat maahan muuttanutta arjen toimintakyvyn kehittämisessä uudessa ympäristössä ja oman toimijuuden vahvistamisessa. Kunnan kotoutumissuunnitelman tavoitteena on auttaa maahan muuttanutta kohti itsenäisempää arkea, löytämään yhteisöjä, joissa kokea osallisuutta yhteiskunnassa, osallistumaan suomen kielen oppimiseen ja mahdollisuuksien mukaan edistää asteittaista siirtymistä kohti työelämää tai koulutusta. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Työnhakija-asiakkaat (vastuussa: Pohjois-Karjalan työllisyysalue)

Pohjois-Karjalan työllisyysalue tekee kotoutumissuunnitelman yhdessä maahan muuttaneen työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneen kanssa. Työllisyysalueen työnhaun käynnistymispalvelut (alkupalvelut) ohjaa työnhakija-asiakkaat, joilla on mahdollisuus ja tarve kotoutumissuunnitelmaan, työllisyysalueen kotoutumista edistäviin palveluihin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Mitkä tahot vastaavat monialaisen kotoutumissuunnitelmien laatimisesta kunnassa ja hyvinvointialueella?

Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan aina yhteistyössä kunnan, työllisyysalueen ja hyvinvointialueen ja sosiaalipalvelujen ammattilaisten kanssa palvelutarvekartoituksen perusteella niille asiakkaille, joilla tunnustetaan vahvemman tuen tarve. Hyvinvointialueella kumppanina ovat työikäisten sosiaalipalvelut, lasten-, nuorten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, ikääntyneiden palvelut tai muut yksiköt riippuen asiakkaan palvelutarpeesta.

Monialaisen kotoutumissuunnitelman käytännön toteutuksesta sovitaan hyvinvointialueen kanssa.

Työikäisten, eli 18-64 -vuotiaiden kohdalla palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan verkostoa tarpeen mukaisesti (Työllisyysalue, Kela, oppilaitos, sote- toimijat ym.). Alle 18-vuotiaiden lasten palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (edustaja, varhaiskasvatus, koulu, sote-toimijat ym.). Jälkihuollon piirissä olevan osalta jälkihuoltopalvelut tuotetaan työikäisten palvelutehtävässä. Vammaispalveluissa yhteistyötä tehdään asiakkaan kannalta tarpeellisten tahojen kanssa. Vammaispalvelujen puhelinneuvonta ja ohjaus p. 013 330 2807 on tarkoitettu sekä asiakkaille että yhteistyökumppaneille.

Esimerkiksi vammaispalveluiden asuminen sekä työ- ja päivätoiminta-palvelualue järjestää asumista sekä työ- ja päivätoimintaa kehitysvammaisille ja vammaisille asiakkaille syntyperästä riippumatta. Vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki ovat viimesijaisia lakeja, ja ennen näiden palveluiden käyttöä asiakkaalla on ollut kontakti sosiaalityöhön ja palveluohjaukseen, jotka tekevät mahdollisen kotoutumissuunnitelman tarvittaessa.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on koulutus, joka järjestetään omalla tai hyvin tuntemallaan kielellä kotoutuja-asiakkaalle, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma ja joiden ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröinnistä on kulunut enintään kolme (3) vuotta. Yhteiskuntaorientaatio sisältää tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä. Yhteiskuntaorientaatio vahvistaa maahan muuttaneen ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista.

Suurimmat kieliryhmät Kiteellä ja Tohmajärvellä ovat tällä hetkellä venäjä, ukraina ja englanti. Lisäksi alueella on ainakin urdun, burman, arabian ja darin kielen puhujia sekä yksittäisiä muiden kielten puhujia. Kiteellä on mm. tilapäisen suojelun perusteella kuntaan siirtyneitä, lukion ja ammattikoulun opiskelijoita, työn perusteella muuttaneita sekä perheen yhdistämisen kautta ja kansainvälisen suojelun perusteella tulleita maahan muuttaneita aina ilman huoltajaa maahan tulleista alaiäisistä lapsista eläkeikäisiin saakka.

Työnhakija-asiakkaiden osalta Pohjois-Karjalan työllisyysalue ohjaa asiakkaan työnhakija-asiakkuuden alkuvaiheessa monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon palvelutarpeen mukaisesti. Työnhaun ulkopuolisille asiakkaille yhteiskuntaorientaation järjestää kuntien alueelle Kiteen kaupunki ja Tohmajärven kunta ja se tullaan tämän hetken suunnitelmien mukaan järjestämään Kiteellä venäjäksi ja mahdollisesti englanniksi. Koulutus järjestetään Kiteellä lähiopetuksena ja ostopalveluna yhteistyössä esimerkiksi Kiteen evankelisen kansanopiston, Aljans ry:n ja muiden kolmansien tahojen kanssa ja lisäksi hyödynnetään yhteistyötä muiden Pohjois-Karjalan kuntien kanssa. Yksityiskohdat sovitaan alkuvuoden 2025 aikana. Järjestämisessä pyritään

hyödyntämään jo kuntien alueella olemassa olevia koulutuksia, järjestöjä, yhteistyökumppaneita sekä osaamista ja rakenteita.

Henkilökohtainen maahanmuuttopalveluiden neuvonta vahvistaa monikielisessä yhteiskuntaorientaatiossa käsiteltäviä teemoja.

Pohjois-Karjalan kuntien kesken on pohdittu yhteistyötä yhteiskuntaorientaation järjestämisessä, varsinkin harvinaisten kieliryhmien osalta. Mikäli kuntien väliseen yhteistyöhön päädytään, yhteinen yhteiskuntaorientaatio järjestetään silloin International House Joensuun johdolla pääosin yhteishankintoina palveluntuottajilta. Tavoitteena on ns. hybriditoteutus, joka sisältää mahdollisuuksien mukaan lähi- ja etäkoulutusta. Yksityiskohdista sovitaan tarkemmin IHJ:n ja Pohjois-Karjalan kuntien kesken vuoden 2025 aikana.

Missä vaiheessa monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaille?

Kunta tai työllisyysalue ohjaa asiakkaan asiakkuuden alkuvaiheessa kotoutumissuunnitelman tai monialaisen kotoutumissuunnitelman laatimisen jälkeen monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon palvelutarpeen mukaisesti. Työvoiman ulkopuolella olevien osalta yhteiskuntaorientaatioon ohjataan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sitä mukaa, kenelle on tehty kunnan kotoutumissuunnitelma. Työttömien työnhakijoiden osalta yhteiskuntaorientaatio tullaan todennäköisesti järjestämään lomittain yhtä aikaa kotoutumiskoulutuksen kanssa.

Kotoutumiskoulutus

Kotoutumiskoulutus on koulutus, joka sisältää esimerkiksi suomen tai ruotsin kielen opetusta, ammatillista valmennusta, aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista sekä palvelu- ja uraohjausta. Se sisältää myös muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia ja kulttuurisia taitoja sekä työllistymistä ja jatkokouluttautumista. Kotoutumiskoulutuksen osana täytyy järjestää myös työssäoppimisjakso tai muuta työ- ja toimintakykyä tukevaa toimintaa. Kotoutumiskoulutuksen osana on järjestettävä suomen tai ruotsin kielitaidon päättöttestaus.

Työnhakija-asiakkaille Pohjois-Karjalan työllisyysalue järjestää kotoutumiskoulutusta luokkamuotoisesti Joensuussa, ja verkkokoulutus on käytettävissä koko työllisyysalueella. Asiakkaalle tarjotaan koulutusta kielen taitotason mukaisesti. Tällä hetkellä Kiteellä kotoutumiskoulutusta voimassa olevan sopimuksen mukaisesti tarjoaa Kiteen evankelinen kansanopisto.

Kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä työnhakija-asiakkaille vastaa Pohjois-Karjalan työllisyysalue. Kotoutumiskoulutuksia suunnitellaan yhdessä työllisyyspalveluiden, kuntien, asiakkaiden ja palveluntuottajien kanssa. Kotoutumiskoulutukset toteutetaan ostopalveluna oppilaitoksilta ja yksityisiltä palveluntuottajilta.

Työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumista vahvistetaan ohjauksen ja neuvonnan avulla vahvistaen erityisesti arjen kansalaistaitoihin liittyviä valmiuksia, ohjaamalla kulttuuri- ja muihin vapaa-ajan toimintoihin sekä motivoimalla kielikursseille.

Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Kiteen kaupunki pyrkii järjestämään koulutuskokonaisuuksia, jotka edistävät suomen kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä. Tällä hetkellä Kiteen evankelisella kansanopistolla on aikuisten perusopetuksessa mahdollista tarjota lukutaitovaihe osana alkuvaiheen opintoja niille, joilta puuttuu luku- ja kirjoitustaito, tai se on puutteellinen. Opinnot ovat maksuttomia alkuvaiheeseen hyväksytyille opiskelijoille. Koulutukseen voi hakeutua vähintään 17-vuotiaat, joilta puuttuu peruskoulun päättötodistus. Opiskelijavalinnat tehdään haastattelun ja kielitestin perusteella.

Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta erillisenä kokonaisuutena ei ole järjestetty, mutta kansanopisto on ilmoittanut, että se voi harkita sellaisen järjestämistä, mikäli tarvetta tulevaisuudessa on.

Mitä muita koulutuksia tai palveluita kunnassa on tarjolla?

Aikuisten perusopetusta järjestää alueella Kiteen evankelinen kansanopisto. Koulutus on tarkoitettu oppivelvollisuuden ylittäneille nuorille ja aikuisille, jotka haluavat suorittaa perusopetuksen oppimäärän ja saada päättötodistuksen. Opintoihin haetaan hakemuksen ja kielitestin perusteella.

Kiteellä ja Kesälahdella on ollut vuonna 2024 tarjolla suomen kielen opetusta iltaisin kaksi kertaa viikossa kaupungin järjestämänä ja maksamana ostopalveluna. Opetuskieli on venäjä ja opetus on osallistujille maksutonta. Kiteen kaupungin järjestämiä osallistujille ilmaisia kielikoulutuksia on tarkoitus jatkaa v. 2025 aikana tarpeen mukaan.

TUVA-koulutusta, eli tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta järjestää alueella Kiteen evankelinen kansanopisto ja Riveria. Opintojen aikana vahvistetaan opiskelutaitoja, selkiytetään tulevaisuuden suunnitelmia, tutustutaan työelämään ja maahan muuttaneet vahvistavat suomen kielen taitoja. Opintojen kesto noin 9kk. Opintoihin haetaan hakemuksella ja haastattelulla. Kansanopiston TUVA-koulutus on mukana yhteishaussa. Opintoja voidaan tukea kotoutumisaikana työttömyysetuudella tai myöhemmin opintotuella tilanteen mukaan.

Työllisyysalueen kotoutumissuunnitelman kautta ohjautuneille maahan muuttaneille kotoutumiskoulutus Kiteen evankelisella kansanopistolla on maksuton. Kansanopisto myöntää myös harkinnanvaraista opintoseteliavustusta muutamalle kotoajan ylittäneelle A-oleskeluluvan omaavalle maahanmuuttajalle opiskelijalle vuosittain, jolloin kotoutumiskoulutuksen opinnot ovat maksuttomia.

Riveria järjestää Kiteellä ”Maahan muuttanut matkalla ammattiin” -nimistä työvoimakoulutusta. Koulutuksessa opitaan oman alan ammatillista suomen kieltä ja suoritetaan yksi ammattitutkinnon osa. Koulutuksesta on mahdollista jatkaa opiskelemaan varsinaisena tutkinto-opiskelijana. Koulutukseen ohjaututaan hakemuksella päivittämällä työllisyysalueen kotoutumis- tai työllistymissuunnitelma yhteistyössä oman työllisyysviranomaisen kanssa. Opintojen kesto on 8,5 kuukautta.

Yllä mainittujen lisäksi Riveriassa on Kiteellä tarjolla myös englanninkielisiä koulutusohjelmia kuten: Vocational Qualification in Mechanical Engineering and Production Technology sekä eri tutkintojen opintokokonaisuuksia, joissa opinnot on järjestetty englanniksi. Hakeutuminen tapahtuu pääsykokeen ja haastattelun perusteella.

Maahan muuttaneet, jotka tarvitsevat apua työllistymistä edistävissä asioissa, kuten työnhakutaitojen kehittämisessä, omien vahvuuksien kartoittamisessa, urasuunnittelussa, työ- ja koulutusvaihtoehtojen etsimisessä ja hakemisessa, voidaan ohjata Kiteen tai Tohmajärven työllisyyskoordinaattoreille ja/tai Luotsin ohjaukseen tilanteen mukaan. Kiteellä ja Tohmajärvellä on elokuussa 2024 alkanut Luotsi-palvelu (Tietoa ja neuvontaa ja ohjausta pohjoiskarjalaisten menestykseksi -hanke) jonka yksilöohjaajien kautta myös maahan muuttaneet voivat saada tukea matkallaan kohti työtä tai koulutusta. Hankkeen kesto on 31.12.2026 asti.

Työhön tai koulutukseen suoraan suuntaaville maahan muuttaneille apua tarjoaa myös järjestötyöllistämisen hanke Kuhina - (2024–2026), jonka työvalmentaja tukee järjestöihin työllistyviä asiakkaita ja tarjoaa myös työhön valmennusta.

Työnhaku Sparraamo palvelee Pohjois-Karjalan alueella lähi- ja etäpalveluna ja tarjoaa työnhakuohjausta työnhakija-asiakkaille myös selkosuomeksi ja englanniksi. Tähän palveluun ohjaututaan oman te-virkailijan kautta.

Yrittäjyyttä suunnitteleva työnhakija-asiakas ohjataan työllisyysalueen yrittäjyysvalmentajalle. Työllisyysalueen ammatinvalinta- ja uraohjaus tarjoaa työnhakija-asiakkaille ohjausta heidän tukemisekseen ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa. Työnhakija-asiakas voidaan ohjata henkilöasiakkaan kokeiluun oppilaitokseen ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selvittämiseksi (koulutuskokeilu) tai työpaikalle ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selvittämiseksi tai työmarkkinoille paluun tukemiseksi (työkokeilu).

Yhteistoteutuksena Riverian ja työllisyysalueen kanssa alueelle on tulossa uraohjausta maahan muuttaneille. Yrittäjyydestä kiinnostuneille maahan muuttaneille on tulossa pilottikokeilu yrittäjyyteen liittyen.

Tammikuussa 2025 käynnistyvän Elo-hankkeen (Stay and Live in North Carelia - Elä ja Osallistu Pohjois-Karjalassa) myötä Kitee saa vahvistusta maahanmuutto-ohjaukseen yhden kotoutumisohjaajan työpanoksen myötä 1.1.2025 - 30.6.2027. Kitee on hankkeessa mukana kehittämässä mallia maahanmuuttajapalveluiden järjestämisestä maakunnallisesti.

Kiteen kaupungin maahanmuuttopalveluiden tavoitteena on koordinoida palveluverkostoa ja kutsua koolle eri toimijoita säännöllisesti yhteiseen suunnitteluun ja ideointiin.

Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta

Kuntien maahanmuuttopalvelut järjestävät yleistä ohjausta ja neuvontaa kaikille maahan muuttaneille riippumatta maahanmuuton syystä ja maassaolon kestosta. Kunta huolehtii, että alueella on saatavilla tarvittavia palveluita, joissa maahan muuttaneet voivat saada henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa. Lisäksi kunta antaa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palveluista, koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahan muuttaneen oikeuksista ja velvollisuuksista sekä Kiteen ja Tohmajärven palveluista, yhdistyksistä, järjestöistä ja vapaa-ajantoimintamahdollisuuksista ja ohjaa tarvittaviin lisäpalveluihin tarvittaessa palvelutarpeen ja kotoutumissuunnitelman mukaisesti. Kunnat antavat neuvontaa ja ohjausta oleskelulupiin, perheenyhdistämiseen, matkustusasiakirjoihin ja kansalaisuusasioihin sekä EU-rekisteröintiin liittyvissä kysymyksissä.

Yleisen ohjauksen ja neuvonnan lisäksi kunta kutsuu kotoutumista edistäviin palveluihin ne työvoiman ulkopuolella olevat, joille palvelutarvearvio ja kotoutumissuunnitelma tulee laatia. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Pohjois-Karjalan työllisyysalue vastaa työllisyyden viranomaispalveluihin, työttömyysturvaan sekä yleisestä työllistymiseen ja osaamiseen kehittämiseen liittyvästä neuvonnasta työttömille työnhakijoille. Työllisyysalue ohjaa työllisyysalueen kotoutumista edistäviin palveluihin ne työnhakija-asiakkaat, joilla on mahdollisuus ja tarve kotoutumissuunnitelmaan.

Terveysteen, terveyspalveluihin sekä sosiaalipalveluihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Siun sote).

Etuus- ja toimeentuloasioihin liittyvästä neuvonnasta vastaa Kansaneläkelaitos (KELA) yhdessä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa.

Eri toimijoiden välillä voidaan tarvittaessa järjestää asiakkaan kanssa yhteispalavereita.

Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kotoutujaperheitä ajatellen varhaiskasvatuksessa Kiteellä on oma kieli- ja kulttuuriopettaja. Lisäksi useimmissa ryhmissä työskentelee venäjää osaavia henkilöitä. Perusopetuksessa järjestetään valmistavaa opetusta Arppen koulussa ryhmämuotoisena ja lisäksi Puhoksen ja Kesälahden koulussa valmistavaa opetusta saa yksilöllisin järjestelyin. Valmistavan opetuksen jälkeen vieraskielisille oppilaille tarjotaan S2-opetusta. Tohmajärvellä valmistavaa opetusta järjestetään tarvittaessa Maiju Lassilan koulussa. Kiteen ja Tohmajärven lukioissa koulutus on kansainvälistä ja kouluilla on pitkä kokemus vieraskielisten kanssa toimimisesta. Lukio-opintojen alkuvaiheessa painotetaan suomen kielen opiskelua.

Yhteistyötä kotoutumisen tueksi tehdään Kiteellä yhdistysten kuten Aljans ry ja SPR ry kanssa sekä kohtaamispaikassa Ukraina-keskuksella. Kohtaamispaikkana Tohmajärvellä toimii Kaivo ry:n ylläpitämät kahvio-, toiminta- ja tapahtumatilat ja nuorille nuorisotila Stoppi. Urheilu- ja vapaa-ajan toimintojen osalta

tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat musiikkiopisto, urheiluseurat ja seurakunnat. Alueella on juuri käynnistynyt musakahvilatoiminta, jota järjestää Kiteen evankelinen kansanopisto. Keskusteluissa on myös ollut, jos esim. Martat ry:n kanssa voitaisiin kehittää uusia yhteistyömuotoja. Myös matalan kynnyksen liikunta- ja harrasteryhmiä ja mahdollisesta harrastuskummi-toiminnasta on keskusteltu. Kesälahdella asiointipiste auttaa maahan muuttaneita arjen asioissa, kuten Kela-hakemusten täyttämässä, jonka lisäksi tukena arjen asioissa ovat Pro Kesälahti ry:n vapaaehtoiset.

Aljans ry järjestää Silta-hankkeen kautta 30.6.2025 saakka monenlaista kurssitoimintaa maahan muuttaneille, jossa opitaan yhteiskunnasta, arjesta, kulttuurista, itsetuntemuksesta sekä työ- ja koulutushakutaidoista. Tavoitteena hankkeessa on auttaa maahan muuttaneita siirtymään lähemmäksi työelämää.

Kiteen kaupungin ja Tohmajärven kunnan maahanmuuttopalveluiden tavoitteena on koordinoida palveluverkostoa ja kutsua koolle eri toimijoita säännöllisesti yhteiseen suunnitteluun ja ideointiin.

Pohjois-Karjalan työllisyysalueen ja Kiteen ja Tohmajärven maahanmuuttopalveluiden kotoutumista edistävät palvelut toimivat yhteistyössä ekosysteemin palvelujen kanssa. Työllisyyden ekosysteemillä tarkoitetaan työllisyyteen vaikuttavien palvelujen ja toimijoiden maakunnallista kokonaisuutta. Kuntien maahanmuuttaja- ja asettautumispalvelujen kanssa yhteistyöstä sovitaan kuntakohtaisesti.

K I T E E

Tohmajärvi
tolokku ja toimielias

VASTUUTAULUKKO

Palvelu/toimenpide:	Työnhakijoiden palvelut tuottava taho:	Muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut tuottava taho:
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Pohjois-Karjalan työllisyysalue	Kunta
Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Pohjois-Karjalan työllisyysalue ja hyvinvointialue	Kunta ja hyvinvointialue
Kotoutumissuunnitelma	Pohjois-Karjalan työllisyysalue	Kunta
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Pohjois-Karjalan työllisyysalue ja hyvinvointialue	Kunta ja hyvinvointialue
Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	Pohjois-Karjalan työllisyysalue ja palveluntuottaja	Kunta ja palveluntuottaja
Kotoutumissuunnitelma	Pohjois-Karjalan työllisyysalue	Kunta
Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	Kunta	Kunta
Kunnan kotoutumisohjelman seuranta ja päivittäminen	Kunta	Kunta

K I T E E

Tohmajärvi
tolokku ja toimelias